

B.

DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)

den 21 oktober 2010*

I mål C-306/09,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 35 EU, framställd av Cour constitutionnelle (Belgien) genom beslut av den 24 juli 2009, som inkom till domstolen den 31 juli 2009, i mål avseende verkställighet av en europeisk arresteringsorder som har utfärdats mot

I. B.,

meddelar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden J.-C. Bonichot samt domarna K. Schiemann, L. Bay Larsen (referent), C. Toader, och M. Berger,

generaladvokat: P. Cruz Villalón,
justitiesekreterare: enhetschefen M.-A. Gaudissart,

* Rättegångsspråk: franska.

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 11 maj 2010,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- I. B., genom P. Huget, avocat,

- Belgiens regering, genom T. Materne, i egenskap av ombud, biträdd av J. Bourtembourg och F. Belleflamme, avocats,

- Tysklands regering, genom J. Möller och J. Kemper, båda i egenskap av ombud,

- Österrikes regering, genom E. Riedl, i egenskap av ombud,

- Polens regering, genom M. Dowgiewicz, i egenskap av ombud,

- Sveriges regering, genom A. Falk och C. Meyer-Seitz, båda i egenskap av ombud,

B.

- Förenade kungarikets regering, genom I. Rao, i egenskap av ombud,

- Europeiska unionens råd, genom O. Petersen och I. Gurov, båda i egenskap av ombud,

- Europeiska kommissionen, genom R. Troosters och S. Grünheid, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 6 juli 2010 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 3, 4.6 och 5.1 och 5.3 i rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna (EGT L 190, s. 1), och om giltigheten av nämnda artiklar 4.6 och 5.3.

- 2 Begäran har framställts i ett verkställighetsförfarande vid Tribunal de première instance de Nivelles (domstol i första instans i Nivelles) (Belgien). Verkställigheten avser en europeisk arresteringsorder som Tribunalul București (högsta domstolen i

Bukarest) (Rumänien) (nedan även kallad den utfärdande rumänska rättsliga myndigheten) utfärdade mot I.B. den 13 december 2007, i syfte att få till stånd ett verkställande av ett fyraårigt fängelsestraff som har utdömts av en domstol genom utevarodom. I.B. är en rumänsk medborgare, bosatt i Belgien.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätten

- 3 Det framgår av informationen rörande tidpunkten för Amsterdamfördragets ikraftträdande, offentliggjord i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* av den 1 maj 1999 (EGT L 114, s. 56), att Konungariket Belgien har avgett en förklaring enligt artikel 35.2 EU, genom vilken denna medlemsstat har godtagit domstolens behörighet att meddela förhandsavgörande i enlighet med artikel 35.3 b EU.

- 4 Det framgår av artikel 10.1 i protokoll nr 36 om övergångsbestämmelser, som utgör en bilaga till EUF-fördraget, att de befogenheter som domstolen har enligt avdelning VI i EU-fördraget ska vara oförändrade när det gäller sådana unionsakter som har antagits före ikraftträdandet av Lissabonfördraget, också när de har godkänts enligt artikel 35.2 EU.

Rambeslut 2002/584

- 5 Skälen 1, 5, 10 och 12 i rambeslut 2002/584 lyder på följande sätt:

”(1) Enligt slutsatserna från Europeiska rådet i Tammerfors den 15–16 oktober 1999 ... bör det formella utlämningsförfarandet avskaffas bland medlemsstaterna när det gäller personer som är på flykt undan rättvisan efter att ha fått sin slutgiltiga dom, och förfaranden för utlämningsärenden påskyndas vad gäller personer som är misstänkta för brott.

...

(5) Målet för unionen att bli ett område med frihet, säkerhet och rättvisa har medfört att behovet av utlämning mellan medlemsstaterna har försvunnit, och att det skall ersättas av ett system för överlämnande mellan rättsliga myndigheter. De nuvarande förfarandena för utlämning är komplicerade och riskerar att ge upphov till förseningar, vilket kan avhjälpas genom införande av ett nytt förenklat system för överlämnande av dömda eller misstänkta personer för verkställighet av domar eller lagföring. De traditionella samarbetsförbindelser mellan medlemsstaterna som hittills varit rådande bör ersättas av ett system med fri rörlighet för straffrättsliga avgöranden, såväl preliminära som slutliga, i ett område med frihet, säkerhet och rättvisa.

...

(10) Systemet med en europeisk arresteringsorder vilar på en hög grad av förtroende mellan medlemsstaterna. Tillämpningen av systemet får avbrytas endast om en medlemsstat allvarligt och ihållande åsidosätter de principer som fastställs i artikel 6.1 EU, vilket fastslagits av rådet med tillämpning av artikel 7.1 EU, och med de följder som avses i punkt 2 i samma artikel.

...

(12) Detta rambeslut respekterar de grundläggande rättigheter och iakttar de principer som erkänns i artikel 6 EU och återspeglas i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt kapitel VI i denna. ...

...”

6 I artikel 1 i rambeslut 2002/584 föreskrivs följande:

”1. Den europeiska arresteringsordern är ett rättsligt avgörande, utfärdat av en medlemsstat med syftet att en annan medlemsstat skall gripa och överlämna en eftersökt person för lagföring eller för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd.

2. Medlemsstaterna skall verkställa varje europeisk arresteringsorder i enlighet med principen om ömsesidigt erkännande samt bestämmelserna i detta rambeslut.

3. Detta rambeslut påverkar inte skyldigheten att respektera de grundläggande rättigheterna och de grundläggande rättsliga principerna i artikel 6 [EU].”

- 7 Artikel 2 i rambeslutet bär rubriken ”Tillämpningsområde för en europeisk arresteringsorder” och innehåller följande bestämmelse i första punkten:

”En europeisk arresteringsorder får utfärdas för gärningar som enligt den utfärdande medlemsstatens lagstiftning kan leda till fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd Detsamma gäller om ett straff eller en annan frihetsberövande åtgärd i minst fyra månader har dömts ut.”

- 8 I artikel 3 i samma rambeslut anges tre ”[s]käl till att verkställighet av den europeiska arresteringsordern skall vägras”.

- 9 Artikel 4 i rambeslutet har rubriken ”Skäl till att verkställighet av den europeiska arresteringsordern får vägras”. Dessa skäl räknas i artikeln upp i sju punkter, och i punkt 6 föreskrivs följande:

”Den verkställande rättsliga myndigheten får vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder:

...

6) om den europeiska arresteringsordern har utfärdats för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd och den eftersökte uppehåller sig i, är medborgare eller bosatt i den verkställande medlemsstaten och denna stat åtar sig att själv verkställa detta straff eller denna åtgärd enligt denna medlemsstats lagstiftning.”

10 I artikel 5 i rambeslut 2002/584, med rubriken ”Garantier som skall lämnas av den utfärdande staten i särskilda fall”, föreskrivs följande:

”Den verkställande rättsliga myndigheten får, i enlighet med den verkställande medlemsstatens lagstiftning, föreskriva att verkställigheten av en europeisk arresteringsorder är beroende av något av följande villkor:

1) När en europeisk arresteringsorder har utfärdats för verkställighet av ett straff eller en annan åtgärd som har beslutats genom utevarodom och den berörda personen inte kallats personligen eller på annat sätt informerats om tidpunkt och plats för den förhandling som ledde till att beslutet fattades genom utevarodom, får överlämnande ske på villkor att den utfärdande rättsliga myndigheten lämnar tillräckliga garantier om att den person som är föremål för den europeiska arresteringsordern kommer att ges möjlighet till en förnyad prövning av beslutet i den utfärdande medlemsstaten och att bli dömd i sin närvaro.

...

3) När den person som är föremål för en europeisk arresteringsorder för lagföring är medborgare eller bosatt i den verkställande medlemsstaten får överlämnandet underkastas villkoret att personen efter att ha hörts återsänds till den verkställande

medlemsstaten för att där avtjäna det fängelsestraff eller den frihetsberövande åtgärd som dömts ut i den utfärdande medlemsstaten.”

- 11 Artikel 8 i rambeslutet har rubriken ”Den europeiska arresteringsorderns innehåll och form” och innehåller följande bestämmelser:

”1. En europeisk arresteringsorder skall innehålla följande uppgifter uppställda i enlighet med formuläret i bilagan:

...

- c) Uppgift om förekomsten av en verkställbar dom, en arresteringsorder eller något annat verkställbart rättsligt beslut med samma rättsverkan och som omfattas av artiklarna 1 och 2.

...

- f) Det straff som dömts ut, om det rör sig om en slutlig dom, eller den [straffskala] för brottet som föreskrivs i den utfärdande medlemsstatens lagstiftning.

...”

12 Artikel 15.2 i rambeslutet lyder enligt följande:

”Om den verkställande rättsliga myndigheten anser att de uppgifter som den utfärdande medlemsstaten har meddelat inte är tillräckliga för att myndigheten skall kunna besluta om överlämnandet, skall den begära att utan dröjsmål få nödvändiga kompletterande uppgifter, i synnerhet sådana som rör artiklarna 3–5 och 8, ...”

13 I artikel 32 i rambeslut 2002/584 anges följande:

”För framställningar om utlämning som tas emot före den 1 januari 2004 kommer även fortsättningsvis gällande utlämningsinstrument att vara i kraft. För framställningar som tas emot efter detta datum kommer de regler att gälla som antas av medlemsstaterna i enlighet med detta rambeslut. Medlemsstaterna får dock, när rådet antar detta rambeslut, göra ett uttalande, där de förklarar att de som verkställande medlemsstat kommer att fortsätta att behandla framställningar, som gäller gärningar som begåtts före en tidpunkt som de skall fastställa, i enlighet med det utlämnings-system som gällde före den 1 januari 2004. Ifrågavarande tidpunkt får inte vara senare än 7 augusti 2002. Detta uttalande skall offentliggöras i Officiella tidningen. Det kan återkallas när som helst.”

Rambeslut 2009/299/RIF

14 Rådets rambeslut 2009/299/RIF av den 26 februari 2009 om ändring av rambesluten 2002/584/RIF, 2005/214/RIF, 2006/783/RIF, 2008/909/RIF och 2008/947/RIF och om stärkande av medborgarnas processuella rättigheter och främjande av tillämpningen av principen om ömsesidigt erkännande på ett avgörande när den berörda personen inte var personligen närvarande vid förhandlingen (EUT L 81, s. 24) ska enligt artikel 8.1 genomföras av medlemsstaterna senast den 28 mars 2011. Det anges i detta

rambeslut att artikel 5.1 i rambeslut 2002/584 ska upphävas och att en ny artikel, nämligen artikel 4a, ska införas.

- 15 Artikel 4a, som har rubriken ”Beslut när den berörda personen inte var personligen närvarande vid förhandlingen”, kan dock endast tillämpas på erkännande och verkställighet av avgöranden som har meddelats trots att den berörda personen var frånvarande vid förhandlingen, från och med den 28 mars 2011.

De nationella lagstiftningarna

Den belgiska lagstiftningen

- 16 Lagen av den 19 december 2003 om den europeiska arresteringsordern (*Moniteur belge* av den 22 december 2003, s. 60075) (nedan kallad lagen om den europeiska arresteringsordern) införlivar rambeslut 2002/584 med nationell rätt.
- 17 Följande föreskrivs, för det första, i artikel 4 i denna lag, vad beträffar skäl till att verkställighet av en europeisk arresteringsorder ska vägras:

”Verkställighet av en europeisk arresteringsorder ska vägras i följande fall:

...

5° om det finns starka skäl att anta att verkställigheten av den europeiska arresteringsordern skulle leda till att den berörda personens grundläggande rättigheter enligt artikel 6 [EU] kränktes.”

18 Det föreskrivs, för det andra, i artikel 6 i nämnda lag att verkställighet av den europeiska arresteringsordern *får* vägras på vissa grunder:

”Verkställighet kan vägras i följande fall

...

4° om den europeiska arresteringsordern har utfärdats för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd när den berörda personen är belgisk medborgare eller bor i Belgien och de behöriga belgiska myndigheterna åtar sig att verkställa detta straff eller en annan frihetsberövande åtgärd i enlighet med belgisk rätt.

...”

19 Det faktiska genomförandet av ett beslut som har fattats med stöd av artikel 6.4 i lagen om den europeiska arresteringsordern behandlas i artikel 18.2 i lag av den 23 maj 1990 om mellanstatligt överlämnande av dömda personer, övertagande och överföring av övervakningen av personer som dömts till villkorligt straff eller frigetts villkorligt liksom övertagande och överföring av verkställighet av fängelsestraff och andra frihetsberövande åtgärder (*Moniteur belge* av den 20 juli 1990, s. 14304), i dess

lydelse enligt lagen av den 26 maj 2005 (*Moniteur belge* av den 10 juni 2005, s. 26718) (nedan kallad lagen om överlämnande). I artikeln föreskrivs följande:

”Ett avgörande som meddelas genom tillämpning av artikel 6.4 i lagen ... om den europeiska arresteringsordern medför att verkställigheten av det fängelsestraff eller den frihetsberövande åtgärd som avses i detta avgörande övertas. Fängelsestraffet eller den frihetsberövande åtgärden verkställs i enlighet med bestämmelserna i denna lag.”

- 20 Artikel 18 i lagen om överlämnande återfinns i kapitel VI, med titeln ”Verkställighet i Belgien av fängelsestraff och andra frihetsberövande åtgärder som utdömts i utlandet”. Den ska läsas mot bakgrund av artikel 25 i samma lag, i vilken följande anges:

”Bestämmelserna i kapitlen V och VI är inte tillämpliga på utevarodomar i brottmål, utom i de fall som avses i artikel 18.2, när det handlar om en utevarodom som vunnit laga kraft.”

- 21 För det tredje gäller följande beträffande de garantier som den utfärdande medlemsstaten ska lämna: Genom artiklarna 7 och 8 i lagen om den europeiska arresteringsordern genomförs artikel 5.1 respektive 5.3 i rambeslut 2002/584. I artikel 7 i nämnda lag föreskrivs följande med avseende på verkställigheten av ett fängelsestraff som har utdömts genom utevarodom:

”När en europeisk arresteringsorder har utfärdats för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd som har beslutats genom utevarodom och den berörda personen inte kallats personligen eller på annat sätt informerats om tidpunkt och plats för den förhandling som ledde till att beslutet fattades genom utevarodom, får överlämnande ske på villkor att den utfärdande rättsliga myndigheten lämnar tillräckliga garantier för att den person som är föremål för den europeiska

arresteringsordern kommer att ges möjlighet till en förnyad prövning i den utfärdande medlemsstaten och att bli dömd i sin närvaro.

Tillräckliga garantier i den mening som avses i första stycket ska anses föreligga när det i den utfärdande medlemsstatens nationella rätt finns en bestämmelse i vilken det föreskrivs ett rättsmedel och villkor för nyttjandet av detsamma av vilka det framgår att personen verkligen kan tillgripa det.”

- 22 Artikel 8 i lagen om den europeiska arresteringsordern innehåller följande bestämmelse:

”När en person som är föremål för en europeisk arresteringsorder för lagföring är belgisk medborgare eller bor i Belgien, får överlämnandet förenas med villkoret att personen efter rättegången återsänds till Belgien för att där avtjäna det fängelsestraff eller den frihetsberövande åtgärd som döms ut i den utfärdande medlemsstaten.”

Den rumänska lagstiftningen

- 23 Artikel 522 bis i den rumänska straffprocesslagen lyder enligt följande:

”Ny prövning för personer som har dömts i sin utevaro i fall av utlämning

Vid begäran om utlämning av en person som har dömts i sin utevaro kan den domstol som dömde i målet i första instans göra en ny prövning av detsamma på den dömdes begäran.

Bestämmelserna i artiklarna 405–408 är tillämpliga analogt.”

²⁴ Artikel 405 i nämnda straffprocesslag lyder enligt följande:

”Den nya prövningen av målet ska, efter det att begäran om förnyad prövning principiellt har godtagits, ske i enlighet med de processuella regler som tillämpades vid avgörandet i första instans.

Domstolen ska vid behov på nytt granska den bevisning som ingavs inför det första avgörandet eller i samband med att begäran om förnyad prövning principiellt godtogs.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

²⁵ Den 16 juni 2000 dömde Tribunalul București I.B. till fyra års fängelse för brottet illegal handel med nukleära och radioaktiva ämnen. Domen fastställdes den 3 april 2001 av Curtea de Appel București (appellationsdomstolen i Bukarest).

- 26 Dessa två domstolar hade förordnat att I.B. skulle ha rätt att avtjäna straffet – vilket hade utdömts och fastställts genom kontradiktoriska förfaranden – på sin arbetsplats i stället för i anstalt.
- 27 Enligt vad som framgår av de uppgifter som har lämnats av den hänskjutande domstolen meddelade Curtea Supremă de Justiție (Rumäniens högsta domstol) den 15 januari 2002 en utevarodom, utan att I.B. hade informerats personligen om vare sig tidpunkt eller plats för förhandlingen. Curtea Supremă de justiție upphävde därvid de två föregående domarna i den del dessa tillät I.B. att avtjäna sitt fyraåriga fängelsestraff på arbetsplatsen och förordnade att straffet skulle verkställas i anstalt.
- 28 Under februari månad 2002 beslutade I.B. att bege sig till Belgien, efter det att hans rätt till en rättvis rättegång, enligt hans egna uppgifter, grovt hade åsidosatts. Hans maka och två barn förenade sig efterhand med honom från och med oktober månad 2002.
- 29 Den 11 december 2007 frihetsberövades I.B. i Belgien med stöd av en rapport som rumänska myndigheter den 10 februari 2006 hade lagt in i Schengens informations-system (SIS). Rapporten syftade till att I.B. skulle gripas och överlämnas till de rumänska myndigheterna för verkställighet av den frihetsberövande åtgärd som han hade dömts till.
- 30 Eftersom åklagarmyndigheten bedömde att rapporten var att likställa med en europeisk arresteringsorder vände sig åklagarmyndigheten till undersökningsdomaren (juge d'instruction) vilken genom beslut av den 12 december 2007 beslutade att I.B. skulle frigges villkorligt, till dess att ett definitivt beslut hade fattats om huruvida han skulle överlämnas.

- 31 Den 13 december 2007 utfärdade Tribunalul București en europeisk arresteringsorder avseende I.B. med syftet att det i Rumänien utdömda straffet på fyra års fängelse skulle verkställas.
- 32 Den 19 december 2007 ingav I.B. en ansökan om flyktingstatus i Belgien till Office des étrangers (utlänningsmyndigheten).
- 33 Åklagarmyndigheten begärde den 29 februari 2008 att Tribunal de première instance de Nivelles skulle fastställa att arresteringsordern från den utfärdande rumänska rättsliga myndigheten var verkställbar.
- 34 Den 2 juli 2008 erhöll I.B. avslag på sin ansökan om flyktingstatus och status som alternativt skyddsbehövande. Avslagsbeslutet fastställdes av Conseil du contentieux des étrangers (utlänningsdomstolen) i mars 2009, vilket överklagades till Conseil d'État (Belgien), där målet för närvarande är anhängigt.
- 35 Tribunal de première instance de Nivelles slog den 22 juli samma år fast att den europeiska arresteringsordern uppfyllde samtliga krav som anges i lagen om den europeiska arresteringsordern för att kunna verkställas. Framför allt konstaterades att det inte fanns starka skäl att anta att verkställigheten av den europeiska arresteringsordern skulle leda till att I.B:s grundläggande rättigheter kränktes.
- 36 Domstolen påpekade att den europeiska arresteringsordern visserligen avsåg verkställigheten av en utevarodom, men att den utfärdande rumänska rättsliga myndigheten hade lämnat garantier som kan betraktas som tillräckliga i den mening som avses i artikel 7 i lagen om en europeisk arresteringsorder. I den aktuella arresteringsordern angavs nämligen att målet – enligt artikel 522 bis i den rumänska

straffprocesslagen – på begäran av den som dömts genom utevarodom kan prövas på nytt av den domstol vid vilken åtalet väcktes i första instans.

- 37 Tribunal de première instance de Nivelles fann att I.B. inte kunde grunda någon rätt på artikel 6 punkt 4 i lagen om den europeiska arresteringsordern, i vilken anges att verkställighet av den europeiska arresteringsordern får vägras om den avser verkställighet av ett fängelsestraff när den berörda personen bor i Belgien och de behöriga myndigheterna åtar sig att verkställa detta straff i enlighet med nationell rätt.
- 38 Domstolen fann nämligen att denna grund för vägran endast är tillämplig på utevarodomar som har vunnit laga kraft, vilket anges i artikel 25 i lagen om överlämnande jämförd med artikel 18.2 i samma lag, och konstaterade att I.B. fortfarande hade möjlighet till en förnyad prövning.
- 39 Samma domstol konstaterade dessutom att det visserligen anges i artikel 8 i lagen om den europeiska arresteringsordern att överlämnandet av en person som är bosatt i Belgien och som är föremål för en arresteringsorder för lagföring får förenas med villkoret att personen efter att ha dömts återsänds till Belgien för att där avtjäna det fängelsestraff som dömts ut i den utfärdande medlemsstaten. Dock föreskrivs det i artikel 7 i denna lag att en arresteringsorder som utfärdats på grundval av en utevarodom anses ha utfärdats för verkställighet av straff.
- 40 Tribunal de première instance de Nivelles fann att skillnaden i behandling skulle kunna ge upphov till diskriminering och beslutade, med hänsyn till att I.B. var bosatt i Belgien i lagstiftningens mening – och utifrån antagandet att artikel 8 skulle tolkas så att den endast är tillämplig på en europeisk arresteringsorder för lagföring och inte också på en arresteringsorder för verkställighet av en frihetsberövande åtgärd som utdömts genom en utevarodom mot vilken den tilltalade fortfarande kan göra gällande ett rättsmedel – att ställa en fråga till Cour constitutionnelle om huruvida artikel 8

var förenlig med artiklarna 10 och 11 i grundlagen med avseende på likhetsprincipen och icke-diskrimineringsprincipen.

⁴¹ Cour constitutionnelle konstaterade i sin tur att lagen om den europeiska arresteringsordern endast syftade till att genomföra rambeslut 2002/584 i den nationella rättsordningen och beslutade att vilandeförklara målet och ställa följande tolknings- och giltighetsfrågor till EU-domstolen:

- ”1) Ska en europeisk arresteringsorder som utfärdats för verkställighet av en fällande dom som meddelats i den dömda personens utemål, utan att denne informerats om tidpunkten eller datumet för förhandlingen och mot vilken denne fortfarande kan tillgripa ett rättsmedel, betraktas som en arresteringsorder för lagföring, i den mening som avses i artikel 5.3 i rådets rambeslut [2002/584] och inte som en arresteringsorder för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd, i den mening som avses i artikel 4.6 i samma rambeslut?

- 2) Om svaret på den första frågan är nekande, ska artiklarna 4.6 och 5.3 i samma rambeslut tolkas så, att medlemsstaterna inte får villkora överlämnandet till de rättsliga myndigheterna i den utfärdande medlemsstaten, av en person som bor i den verkställande medlemsstaten, och som, under sådana omständigheter som beskrivs i den första frågan, är föremål för en arresteringsorder för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd, med att denna person ska återsändas till den verkställande medlemsstaten för att där avtjäna det fängelsestraff eller den frihetsberövande åtgärd som slutligt dömts ut i den utfärdande medlemsstaten?

- 3) Om svaret på den andra frågan är jakande, strider dessa artiklar mot artikel 6.2 [EU], särskilt likhetsprincipen och icke-diskrimineringsprincipen?

- 4) Om svaret på den första frågan är nekande, ska artiklarna 3 och 4 i samma rambeslut tolkas så, att de utgör hinder för att de rättsliga myndigheterna i en medlemsstat vägrar att verkställa en europeisk arresteringsorder, om det finns starka skäl att anta att verkställigheten skulle medföra att den berörda personens grundläggande rättigheter, såsom de fastslagits i artikel 6.2 [EU], åsidosattes?”

Prövning av tolkningsfrågorna

- 42 För det första framgår det av artikel 32 i rambeslut 2002/584 att rambeslutet ska tillämpas på framställningar om verkställighet av arresteringsorder som tas emot från och med den 1 januari 2004, förutsatt att den verkställande medlemsstaten inte har förklarat att den kommer att fortsätta att behandla framställningar som gäller gärningar som begåtts före den 7 augusti 2002 i enlighet med det utlämningsystem som gällde före den 1 januari 2004. Visserligen avser den begäran som är i fråga i det nationella målet gärningar som begicks före den 7 augusti 2002, men eftersom Konungariket Belgien inte har gjort något sådant uttalande som nämns ovan är rambeslutet tillämpligt i det föreliggande fallet.

- 43 För det andra ska det erinras om att den omständigheten att en asylansökan eller en ansökan om flyktingstatus eller status som alternativt skyddsbehövande har ingetts inte nämns bland de grunder för att inte verkställa en europeisk arresteringsorder som räknas upp i artiklarna 3 och 4 i rambeslutet.

- 44 Vad närmare bestämt gäller en asylansökan som har ingetts till de behöriga myndigheterna i en medlemsstat av en person som är medborgare i en annan medlemsstat föreskrivs bland annat följande i den enda artikeln i protokoll nr 29 som handlar om asyl för medborgare i Europeiska unionens medlemsstater, och som utgör en bilaga till EG-fördraget (nu protokoll nr 24 som utgör en bilaga till EUF-fördraget): Med beaktande av den skyddsnivå som Europeiska unionens medlemsstater erbjuder såvitt avser de grundläggande rättigheterna och friheterna ska medlemsstaterna betraktas som säkra ursprungsländer i förhållande till varandra för alla rättsliga och praktiska syften som har samband med asylärenden.
- 45 Det ska likaså framhållas att en ansökan om flyktingstatus eller status som alternativt skyddsbehövande som inges av en medborgare i en medlemsstat inte omfattas av mekanismerna för det internationella skydd som har inrättats genom rådets direktiv 2004/83/EG av den 29 april 2004 om miniminormer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer skall betraktas som flyktingar eller som personer som av andra skäl behöver internationellt skydd samt om dessa personers rättsliga ställning och om innehållet i det beviljade skyddet (EUT L 304, s. 12).
- 46 Följaktligen saknar det relevans för svaren på de frågor som har ställts av den hänskjutande domstolen att I.B. har ingett en ansökan till de behöriga belgiska myndigheterna om flyktingstatus eller status som alternativt skyddsbehövande i den mening som avses i direktiv 2004/83.
- 47 För det tredje ska det noteras att den hänskjutande domstolen utgår ifrån antagandet att den har mottagit en begäran om verkställighet av en utevarodoms i den mening som avses i artikel 5.1 i rambeslut 2002/584. Det ankommer i förekommande fall på den domstolen att använda sig av de möjligheter som ges i artikel 15.2 i rambeslutet för att förvissa sig om att antagandet är riktigt. I vilket fall som helst åligger det EU-domstolen att grunda sin bedömning på de faktiska och rättsliga omständigheter som beskrivs i beslutet om hänskjutande.

Den första och den andra frågan

- 48 Den hänskjutande domstolen har ställt den första och den andra frågan, som ska prövas tillsammans, för att få klarhet i huruvida artiklarna 4.6 och 5.3 i rambeslut 2002/584 kan tolkas så att verkställighet av en europeisk arresteringsorder för verkställighet av ett fängelsestraff som utdömts genom utevarodom i den mening som avses i artikel 5.1 i rambeslutet får förenas med villkoret att den berörda personen, om denne är bosatt eller är medborgare i den verkställande medlemsstaten, ska återvändas till sistnämnda medlemsstat, för att där i förekommande fall avtjäna det fängelsestraff som vederbörande kan komma att dömas till efter det att en förnyad prövning har ägt rum i dennes närvaro i den utfärdande medlemsstaten.
- 49 Som utgångspunkt för besvarandet av frågorna ska det konstateras att den europeiska arresteringsordern kan avse två olika situationer, vilket framgår av artikel 1.1 i rambeslut 2002/584. Således kan en europeisk arresteringsorder utfärdas dels för lagföring, dels för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd.
- 50 Även om rambeslut 2002/584 är uppbyggt kring principen om ömsesidigt erkännande medför inte detta erkännande någon absolut skyldighet att verkställa den europeiska arresteringsordern, vilket framgår av artiklarna 3 och 5.
- 51 Rambeslutet är nämligen uppbyggt så, vilket bland annat framgår av bestämmelserna i nämnda artiklar, att medlemsstaterna har en möjlighet att i speciella situationer tillåta de behöriga rättsliga myndigheterna att besluta att ett utdömt fängelsestraff ska verkställas i den verkställande medlemsstaten.

- 52 Att det förhåller sig på det sättet framgår särskilt av artiklarna 4.6 och 5.3 i rambeslut 2002/584. Syftet med dessa bestämmelser är bland annat att, när det gäller båda de typer av europeiska arresteringsordrar som behandlas i rambeslutet, fästa särskild vikt vid möjligheterna att underlätta den eftersökta personens återanpassning till samhället (se, bland annat, dom av den 6 oktober 2009 i mål C-123/08, Wolzenburg, REG 2009, s. I-9621, punkt 62).
- 53 Det finns inget stöd för att anta att unionslagstiftaren avsåg att det ovan beskrivna syftet inte skulle omfatta personer som eftersöks på grundval av en fällande utevarodom.
- 54 För det första är rambeslut 2002/584 nämligen tillämpligt på en utevarodom när den berörda personen inte kallats personligen eller på annat sätt informerats om tidpunkt och plats för den förhandling som ledde till domens avkunnande. I rambeslutets artikel 5.1 föreskrivs just att verkställigheten av en arresteringsorder som har utfärdats till följd av en sådan dom får förenas med villkoret att den berörda personen kommer att ges möjlighet till en förnyad prövning.
- 55 Enbart den omständigheten att nämnda artikel 5.1 innebär att verkställigheten av en arresteringsorder som har utfärdats till följd av en utevarodom förenas med villkoret att det lämnas en sådan garanti kan, för det andra, inte leda till att den grund eller det villkor som anges i artikel 4.6 respektive 5.3 i rambeslut 2002/584, och som syftar till att underlätta den eftersökta personens återanpassning till samhället, inte kan tillämpas på en sådan arresteringsorder.
- 56 I ett fall där en utevarodom som ligger till grund för en arresteringsorder liksom i det nationella målet inte har blivit verkställbar, är syftet med och målet för överlämnandet just att åklagarmyndigheten ska kunna fortsätta sitt arbete eller att förnyad

prövning ska kunna inledas, det vill säga att ett överlämnande ska ske för lagföring i enlighet med vad som förutsätts i artikel 5.3 i rambeslut 2002/584.

- 57 En person mot vilken en utevarodom har meddelats och som fortfarande har möjlighet till en förnyad prövning är jämförbar med en person som är föremål för en europeisk arresteringsorder för lagföring. Därför föreligger inget objektiva hinder mot att en verkställande rättslig myndighet som har tillämpat artikel 5.1 i rambeslut 2002/584 därefter tillämpar det villkor som anges i artikel 5.3 i beslutet.
- 58 Dessutom är det endast denna tolkning som, för närvarande, gör det faktiskt möjligt att underlätta återanpassningen till samhället för en person som är bosatt i den verkställande medlemsstaten och som, efter att ha blivit dömd genom ett avgörande som ännu inte är verkställbart, kan bli föremål för en förnyad prövning i den utfärdande medlemsstaten.
- 59 Denna tolkning innebär också, såsom bland annat den svenska regeringen har framhållit, att den person som har dömts genom utevarodom inte tvingas avstå från en ny prövning i den utfärdande medlemsstaten för att försäkra sig om att påföljden, i enlighet med artikel 4.6 i rambeslut 2002/584, kommer att verkställas i den medlemsstat där personen i fråga är bosatt i den mening som avses i de relevanta bestämmelserna i beslutet.
- 60 I likhet med vad samtliga medlemsstater som, liksom Europeiska kommissionen, har ingett yttranden beträffande den första eller den andra och den tredje frågan, har gjort gällande, har den verkställande medlemsstaten följaktligen rätt att tillämpa villkoren i artikel 5.1 och 5.3 i rambeslut 2002/584 i kombination, vid överlämnandet av en person som befinner sig i en sådan situation som I.B.

- 61 Av vad anförts följer att den första och den andra tolkningsfrågan ska besvaras på följande sätt: Artiklarna 4.6 och 5.3 i rambeslut 2002/584 ska tolkas så, att när den berörda verkställande medlemsstaten har genomfört artikel 5.1 och 5.3 i rambeslutet i den nationella rättsordningen får verkställighet av en europeisk arresteringsorder för verkställighet av ett fängelsestraff som utdömts genom utevarodom i den mening som avses i artikel 5.1 förenas med villkoret att den berörda personen, om denne är bosatt eller är medborgare i den verkställande medlemsstaten, ska återsändas till sistnämnda medlemsstat, för att där i förekommande fall avtjäna det fängelsestraff som vederbörande kan komma att dömas till efter det att en förnyad prövning har ägt rum i dennes närvaro i den utfärdande medlemsstaten.

Den tredje och den fjärde frågan

- 62 Den tredje och den fjärde frågan har i själva verket endast ställts för att besvaras för det fall svaret på den första och den andra frågan inte skulle ge den verkställande rättsliga myndigheten möjlighet att, under sådana omständigheter som de som föreligger i det nationella målet, förena överlämnandet av den berörda personen med villkoret att denne ska återsändas till den verkställande medlemsstaten.
- 63 Eftersom domstolen i svaret på den första och den andra frågan har godtagit möjligheten att förena överlämnandet med en sådan garanti som avses i artikel 5.3 i rambeslut 2002/584, saknas skäl att besvara den tredje och den fjärde frågan.

Rättegångskostnader

- ⁶⁴ Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (fjärde avdelningen) följande:

Artiklarna 4.6 och 5.3 i rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna ska tolkas så, att när den berörda verkställande medlemsstaten har genomfört artikel 5.1 och 5.3 i rambeslutet i den nationella rättsordningen får verkställighet av en europeisk arresteringsorder för verkställighet av ett fängelsestraff som beslutats genom utevarodom i den mening som avses i artikel 5.1 förenas med villkoret att den berörda personen, om denne är bosatt eller är medborgare i den verkställande medlemsstaten, ska återsändas till sistnämnda medlemsstat, för att där i förekommande fall avtjäna det fängelsestraff som vederbörande kan komma att dömas till efter det att en förnyad prövning har ägt rum i dennes närvaro i den utfärdande medlemsstaten.

Underskrifter